

und einiger anderer finnisch-ungrischer Völkerschaften in Vergleichung mit denen der indogermanischen Völker, v Berlíně 1888. V. L.

Krátce po Schröderovi zemřel *H. Oldenberg*, professor university v Göttingách, jeden z nejdůležitějších indologů německých. Oldenberg byl neobyčejně jemný znalec staroindické literatury a kultury a jeho stati z oboru indické literatury (*Die Litteratur des alten Indien*, v Stuttgartě a Berlíně 1903) se čtou jako aesthetické essaye. Oldenberg, jsa věren tradicím školy Rothovy, z níž vyšel, oddal še badání védskému. Jeho Prolegomena k védským hymnům (v Berlíně 1888) jsou spolehlivým poučením o védské metrice. O védské mythologii poučuje spis »Die Religion des Veda« (v Berlíně 1894), velmi důležitý pro výklad mythů. Vydal dobré překlady hymnů védských, vydal a přeložil nejdůležitější grhjasútra. Na sklonku svého života věnoval badání védskému dvě velké knihy: »Die Lehre der Upanishaden und die Anfänge des Buddhismus« (v Göttingách 1915) a menší rozsahem, ale neméně důležitou o bráhmanech »Die vorwissenschaftliche Wissenschaft: Die Weltanschauung der Bráhmana-Texte« (v Göttingách 1919). Jeho oblibou pro jazyk a literaturu védskou dán byl i zájem o sesterský jazyk páli. Již r. 1879 vydal *Vinajapitakam*, o čtyři léta později »Zpěvy mnichů a mnišek«. Nejrozšířenější jeho knihou jest dílo »Buddha, sein Leben, seine Lehre und seine Gemeinde« (v Berlíně 1891, 6. vyd. r. 1914), kdež obšírně pojednal o Buddhově nauce podle pálijských pramenů. Mnoho jest jeho menších prací a článků pojednávajících důkladně o nejrozmanitějších otázkách z oboru indologie, z nichž uvádím jen »Das altindische Äkhyāna« v ZDMG. 37 a »Äkhyānahymnen im Rīgveda« ZDMG. 39; v nich dokázal, že t. zv. akhyānové hymny jsou zlomky starých vypravování ve formě dialogické. V. L.

*

Římská municipální správa se stará s péčí hodnou veškerého uznání o antické památky patřící do jejího obvodu působnosti. Tak v posledních letech podniknuty byly rozsáhlé práce na branách aureliánských hradeb za účelem jejich úpravy a dle možnosti i uvedení v původní stav. V *Bullettino della commissione archeologica comunale di Roma XLV, 1918*, na str. 193 nn. podává *L. Mariani*, ředitel archaeologického oddělení městské správy, přehled o výsledcích této činnosti. Antická *Porta Asinaria*, vedle níž prolomena byla brána lateránská r. 1547, byla zazděna 1408. Dosud nemohla býti otevřena, poněvadž jednak není ještě uklizen nános s vnitřní strany, jednak nepodařilo se objeviti starý oblouk a zjistiti, jak byla zvenčí upravena. Lépe dařilo se pracím u *Porta Maggiore*, této významné křižovatký cest a vodovodů. Živá dnešní frekvence zatím sice ještě zdržela snížení moderní půdy na úroveň antickou — jde o 1'5 až 5'5 m —, za to však otevřeny byly zazděné antické oblouky postranní a zbořeny zužující výplně velkých oblouků, zřízené Řehořem XVI. Otvírá se tedy nyní tato stará *porta Praenestina* čtyřmi průchody, jako za stara. Když odstraněna byla výplň postranních průchodů (r. 1915), objevily se nečekané zbytky nástěnných maleb na štukové omítce. Červené příčné pruhy dělily stěnu na pásy, jež byly vyplněny v bráně východní výjevy mythickými. Zachována je řada výjevů z pověsti o Pelopovi, a to od jeho prvního setkání s *Myrtilem* až po vítězství v závodě. Na protější stěně jsou zbytky malby nepatrné, ale za to připojená označení ukazují, že zobrazen byl i tu *mythus týž*. *Mariani* soudí, že tu namalován byl obsah některé římské tragoedie, snad prý *Acciova* slavného *Myrtila* anebo jeho *Hippodamie*. Brána západní má jen malby ornamentální. Nejvíce bylo možno vykonati u brány *tiburtské*, kde nevařila frekvence, soustředěná nyní do brány *S. Lorenzo*. Vnější strana *tiburtské* brány byla očištěna, na vnitřní straně pak podniknuty výkopy co nehlouběji, aby se odkryl co možná celý původní oblouk, pocházející ještě z doby re-

publikánské. Při tom objeveny před branou zbytky nějakého stavení z doby ještě republikánské, jak dosvědčuje zdivo. Byla to pravdě nejspodobněji nějaká svatyně, soudě jednak dle rozdělení stavby, jednak i z toho, že se jí antická silnice pečlivě vyhýbala a vbíhala do brány šikmo. Dále nalezeno dláždění z doby mezi Flaviovy a Caracallou. Středověké přístavky na bráně byly přiměřeně upraveny. Další péče municipální správy obrací se k celým hradbám aureliánským, poněvadž bezohledným zacházením a zneužíváním silně utrpěly. V. G.

Studium papyrologické v Itálii, dříve soustředěné jen ve Florencii, má nyní nové ohnisko v Miláně, kde od r. 1915 existuje Scuola papirologica, tvořící část tamní R. Accademia scientifico-letteraria. Škola papyrologická chce jednak vychovávat odborné pracovníky v papyrologii, jednak vydávat společně výsledky práce svých učitelů i žáků. Jsou již vydány dva svazky těchto »*Studi della scuola papirologica*« (I. v Miláně 1915, str. 225; II. 1917, str. 288), a je zřejmo, že v nich přibyl tomuto nejmladšímu odvětví studií klassických člen významný a cenný, přes to, že cena prací otištěných kolísá. *Studie* se skládají ze čtyř oddílů: I. Papiri inediti, II. Memorie e note, III. Repertori, IV. bibliografie, recense, zprávy atd. Inedita jsou číslována postupně, obsahují vesměs drobné věci. Č. 1. z P. Fay. 204, 2.—5. ze sbírek italské společnosti pro pátrání po papyrech řecko-egyptských, 6.—8. z P. Lond. 852, 853a, 963. Zajímavější je jen číslo 1., kde se Calderinimu podarilo ukázat, že zlomek obsahuje začátek Hippokratova spisu *Ἀφροισμοί*. Oddíl »Memorie e note« obsahuje v prvním svazku jen drobnější studie a příspěvky k výkladu jednotlivých papyrů a míst; za to druhý svazek už má články obsažnější a synthetické. Tak Calderiniho studii o myšlenkovém a citovém životě, jak se projevuje v soukromých dopisech z papyrů známých, článek Mondiniové o dopisech týkajících se žen, Ghedini pak zkoumá náboženské cítění, jak se v soukromých listech ukazuje. Krom toho zas několik drobností. Oddíl třetí slibuje poskytnouti cenné pomůcky, které usnadní práci každému, kdo se roztráštěným materiálem papyrovým chce zabývat. Tak sv. I. přináší obšírné *Lexicon suppletorium in Sophoclis fragmenta papyracea nunc primum reperta confectum*, auctore Aristide Calderini, a Scholae Mediolanensis discipulis (str. 87—199). Za základ vzat byl text Diehlův pro Slidiče, Eurypyla, *Ἀχ. σόλλ.* a zlomky, v ostatní pak vydání oxfordské *Trag. Graec. fr. pap.* Označena jsou slova dosud vůbec nedoložená, anebo dosud pro Sofoklea neznámá. Přidána je appendix critica, v níž otištěny jsou části textů s nejnovějšími emendacemi. Druhý svazek přináší práci Calderiniho a Mondiniové *Repertorio per lo studio delle lettere private dell' Egitto greco-romano*, obšírnou a důkladnou (str. 109—245), podávající nejprve seznam dopisů dle místa uveřejnění, pak jejich seznam chronologický, potom věcný rejstřík řecký, pak latinsko-italský, konečně seznam topografických názvů v těchto listech uváděných. Z oddílu IV. zasluhuje připomenutí bibliografie prací týkajících se papyrologie a vyšlých neb posuzovaných v l. 1915—16. Bibliografie má dělení věcné a ukončena je vlastním rejstříkem. — Prvním ředitelem školy papyrologické v Miláně zvolen byl Attilio de Marchi, vydávání *Studi* řídí A. Calderini, Pietro Francisci a Gugl. Lastelli. Druhý svazek jeví proti prvnímu značný pokrok v celkové úpravě a roztrídění látky, snad u prvního sv. poněkud vadil přílišný spěch při vydání. Touze po úplnosti bibliografické, již redaktori skutkem i slovem opravdu vážně projevili, mělo by se vyjíti vstříc i u nás. Adresa zní: Scuola papirologica presso la R. Accademia Scientifico-letteraria, Via Borgonuovo 25, Milano. V. G.

O lyrických verších Horatiových jedná R. Heinze v objemném pojednání v *Berichte ü. d. Verhandl. d. sächs. Ges. d. Wiss. zu Leipzig LXX, 1918, 91 stran*; za 2:80 mk. Vystupuje proti názoru,